გამოფენა

JOHANN CHRISTOPH
BROTZE

Joh. Chrph. Brotze

იოჰან ქრისტოფ ბროცეს
ბალტიის ნახატებისა და აღწერილობების კოლექცია
ლატვიის უნივერსიტეტის აკადემიური ბიბლიოთეკიდან

29 აპრილი – 29 მაისი
თსუ ეროვნული სამეცნიერო ბიბლიოთეკა
მ.ალექსიძის ქ. 1/4, თბილისი, 0193, საქართველო

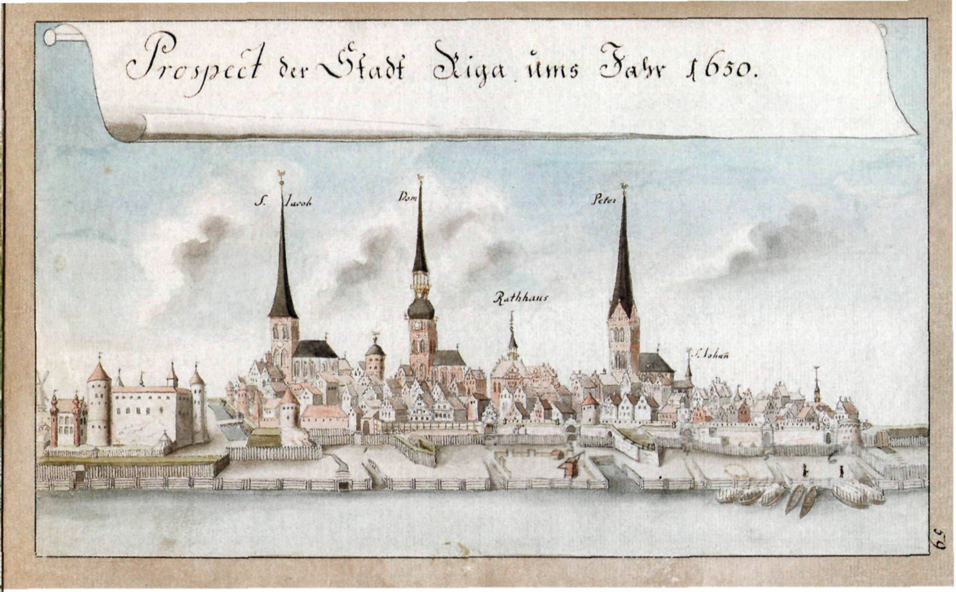

რიგა. 1650 / *Riga. 1650*

ლატვიის უნივერსიტეტის აკადემიური ბიბლიოთეკა (წარსულში Bibliotheca Rigensis, დაარსებული 1524 წელს), ძველი წიგნებისა და ხელნაწერების სახით განსაკუთრებულ განძს ინახავს, ცნობილი პედაგოგისა და რეგიონული ეთნოგრაფის, იოჰან ქრისტოფ ბროცეს (1742–1823), უნიკალური კოლექცია კი, მისი ერთ-ერთი გამორჩეული ნაწილია.

ი.ქ.ბროცე დაიბადა გორლიცში (გერმანია), ეუფლებოდა მხატვრობას, პარალელურად კი სწავლობდა თეოლოგიასა და ფილოსოფიას ლაიფციგისა და უიტენბერგის უნივერსიტეტებში. 1768 წელს იგი დასახლდა რიგაში და პედაგოგად დაიწყო მუშაობა. მომდევნო წელს კი, რიგის სამეფო ლიცეუმში გადავიდა სამუშაოდ, სადაც მან 46 წელი გაატარა.

ი.ქ.ბროცე აგროვებდა ისტორიულ მასალებს და ხატავდა ყველაფერს, რაც კი მნიშვნელოვნად მიაჩნდა. იგი აკეთებდა ჩანახატებს, ცდილობდა დიდი

The Academic Library of the University of Latvia (former Bibliotheca Rigensis, founded in 1524) keeps documents that bear an interesting testimony to the fates of old books and manuscripts. The unique collection of Johann Christoph Brotze (1742–1823), teacher and regional ethnographer, is one of the most striking evidences of this valuable heritage.

Brotze was born in Görlitz, learned technical drawing, studied theology and philosophy at universities of Leipzig and Wittenberg. In 1768, he moved to Riga and worked as a tutor. In 1769, he started to teach at Riga King's Lyceum where he has been working for 46 years.

Brotze collected historical materials and drew everything that seemed significant to him. He fixed everything with great preciseness and always added written explanations that sometimes were a few lines, but sometimes several pages long. Many of the objects drawn by Brotze perished or disappeared in the course of time, but information about them has been

დაკვირვებით აღწერა ყველაფერი და ხშირად, თან ურთავდა განმარტებებს – რამდენიმე წინადადებას, ხშირად რამდენიმე გვერდსაც კი. იმ ნივთების დიდი ნაწილი რომელიც ბროცემ აღწერა, დრომ გააქრო, თუმცა, მათ შესახებ ინფორმაცია სწორედ ავტორის ნახატებსა და ტექსტებშია შემონახული

ი.ქ. ბროცეს ნამუშევრები, მის გამორჩეულ ნაშრომში "Sammlung verschiedener Lieflandischer Monumente" შეკრებილია 10 დიდ ტომად, ტყავის გარეკანით. (3130 გვერდი, გვერდის ზომა 33/21 სმ). ლატვიისა და ესტონეთის საბაჟო პუნქტები, ხედები, სასახლეები, კერძო და საჯარო ნაგებობები, საცხოვრებელი სახლები, ტაძრები, ხიდები; ქალაქისა და სოფლის მაცხოვრებლები, მათი სამოსი, ნივთები, სამუშაო პროცესი; სხვადასხვა სახის ტექნიკური

preserved in Brotze's drawings and descriptions stored in the library.

Brotze's drawings are gathered in his most significant work Sammlung verschiedner Liefländischer Monumente... in 10 big volumes bound in leather (3130 pages, page size 33x21 cm). Views of settlements in the Baltics, estate buildings, castles, public edifices, dwelling houses, churches, bridges; town and country dwellers, their clothing, belongings and depiction of work process; different technical equipment (waterline, etc.), monuments, armorial bearings, stamps and coins are depicted in these volumes. Brotze tried to gather as much evidence and facts about each town as possible: he drew the most significant buildings of the town, gave description of its history, furnished information on its economic and administrative situation, and gave facts about its inhabitants and their occupation. Thanks

რიგა, დომის საკათედრო ტაძრის თაღედი. 1786. რეფორმაციის დროს მონასტერი გაუქმდა და ამ თაღედის ზემოთ განთავსდა რიგის საქალაქო ბიბლიოთეკა. ამჟამად, მისი ფონდი ინახება ლატვიის უნივერსიტეტის აკადემიურ ბიბლიოთეკაში.

The cross-vaulted gangway of Riga Dome Cathedral. 1786. During the Reformation the monastery was liquidated, and its premises above the cross-vaulted gangway were alloted to the Riga Town Library. Now its collections are stored in the Academic Library of the University of Latvia.

რომაულ-კათალიკური ეკლესია და პასტორატი რიგის ციხესიმაგრესთან. 1791

A Roman Catholic church and pastorate next to the Riga Castle. 1791

დანადგარები (წყალგაყვანილობები და ა.შ.), ძეგლები, საბრძოლო უნარჩვევები, მარკები, მონეტები – ყველაფერი ეს ამ ტომებშია ასახული. ბროცე ცდილობდა შეეგროვებინა რაც შეიძლება მეტი ცნობა და ფაქტი ყოველი ქალაქის შესახებ. იგი ხატავდა ქალაქის ყველაზე გამორჩეულ შენობას, აღწერდა ამ ქალაქის ისტორიას, ცნობებს მისი ეკონომიკური და ადმინისტრაციული მდგომარეობის შესახებ, ასევე წერდა ფაქტებს ქალაქის მოსახლეებსა და მათი ყოფაცხოვრების შესახებ. ბროცეს წყალობით ჩვენ გვაქვს საშუალება ვიზუალურად აღვიქვათ რიგაში იმ დროისათვის მცხოვრები 14 განსხვავებული ნაციონალობის ხალხი, მათი ცხოვრება, ტრადიცია და სტილი.

1997 წელს, აკადემიურმა ბიბლიოთეკამ, სოროსის ფონდის ლატვიის ოფისისა და ღია საზოგადოების ინსტიტუტის მხარდაჭერით წამოიწყო პროექტი, რომლის შედეგადაც მოხდა დაზიანებული ტომების აღდგენა და

to the drawings of J. C. Brotze, we can visualize the demeanor of the representatives of 14 different nationalities that inhabited Riga at that time: the occupation, traditions and style.

In 1997, the Academic Library worked out a project supported by the Soros Foundation – Latvia and the Open Society Institute. The damaged volumes were restored and a digital archive of the ten volumes of Brotze's Monumente was created. It consists of 3130 pages of high quality electronic images. It provides the information users with the possibility to analyse details of the considerably enlarged drawings and to get reproductions equivalent to the originals. There is great demand for this collection. In order to have free access to it, an on-line database of the Monumente was created in 2000 (http://www3.acadlib.lv/broce).
In 2004, the Society Integration Foundation supported the project Depiction of the Multinational Latvia in Brotze's Works.
At the same time a picture gallery of people

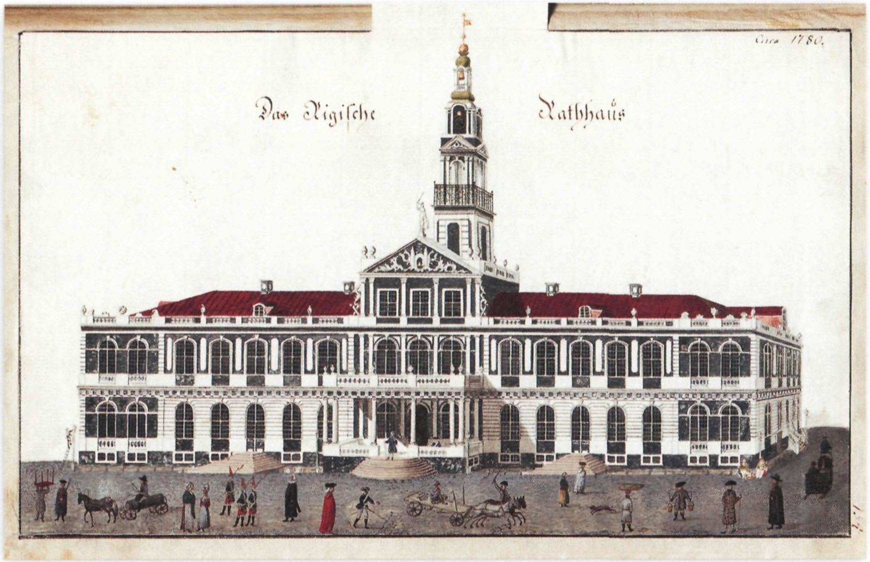

რიგის ქალაქის თვითმმართველობის შენობა (რატუშა) 1780
Riga Town Hall. 1780

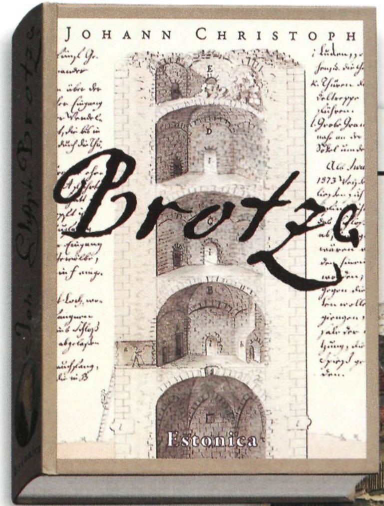

Brotze. Estonica. 2006

ტარტუ. 1797 / *Tartu. 1797*

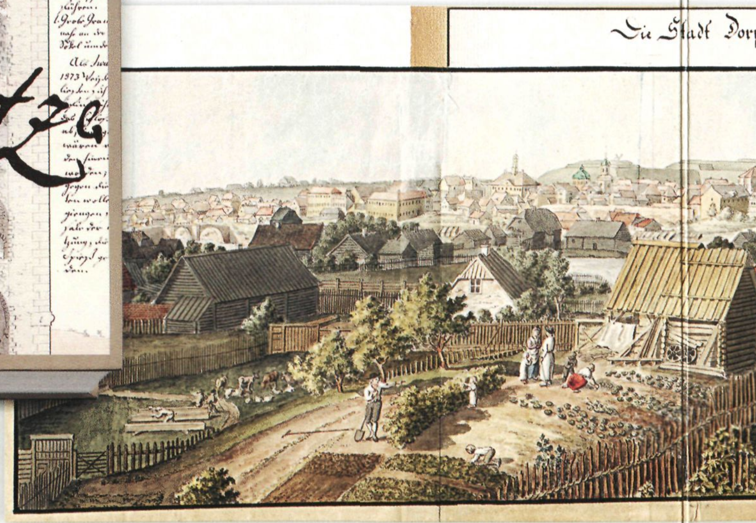

შეიქმნა ათტომეულის ციფრული არქივი – „ძეგლები“ (Monumente). არქივი ინფორმაციის მაძიებლებს აძლევს საშუალებას გაანალიზოს ნახატების მცირე დეტალებიც კი. დაინტერესებულ პირებს აქვთ საშუალება შეიძინონ მათი ორიგინალის ექვივალენტური რეპროდუქციები და ეს კოლექცია საკმაოდ დიდი პოპულარობით სარგებლობს. იმისათვის რომ მომხმარებელს Monumente-ზე უფასო წვდომა ჰქონოდა, 2000 წელს შეიქმნა ონლაინ მონაცემთა ბაზა http://www3.acadlib.lv/broce).

2004 წელს, საზოგადოებრივი ინტეგრაციის ფონდის მხარდაჭერით განხორციელდა პროექტი სახელწოდებით მონუმენტური ლატვიის აღწერა ბროცეს ნაშრომებში. ამავე წელს დაარსდა განსხვავებული ნაციონალობის ადამიანთა ფოტო გალერეა.

1992 წლიდან ლატვიის ისტორიის ინსტიტუტი და აკადემიური ბიბლიოთეკა გამოსცემენ წიგნს

of different nationalities was created. Since 1992 the Institute of the History of Latvia and the Academic Library have published the book Johans Kristofs Broce. Zīmējumi un apraksti (Johann Christoph Brotze. Drawings and Descriptions). The four volumes have already been published, and they widely reveal pictures about Riga, its vicinity and regions of Latvia. The Brotze Estonica, prepared for publication by professor Raimo Pullat and his colleagues, was published in 2006.
The exhibition of Johann Christoph Brotze was presented in many European countries – Estonia, Poland, Finland, Austria, Germany, Romania, Russia, Ukraine, Lithuania, Hungary and Belarus.

University of Latvia
19 Raina blvd., Riga
LV 1586, Latvia
E-mail: ad@lu.lv
http://www.lu.lv

Academic Library of the University of Latvia
10 Rupniecibas str., Riga
LV 1235, Latvia
E-mail: acadlib@lib.acadlib.lv
http://www.acadlib.lv

იოჰან ქრისტოფ ბროცეს კოლექცია „ძეგლები“
The collection of Brotze ***Monumente***

Johans Kristofs Broce. Zīmējumi un apraksti (Johann Christoph Brotze. Drawings and Descriptions). უკვე გამოიცა 4 ტომი, რომლებმაც თვალნათლივ წარმოადგინეს რიგა, მისი შემოგარენი და ლატვიის რეგიონები. 2006 წელს გამოიცა წიგნი ‘‘Brotze. Estonica’’, ესტონეთზე მასალა გამოსაცემად მოამზადა ჯგუფმა რაიმო პულლატის ხელმძღვანელობით.

იოჰან ქრისტოფ ბროცეს გამოფენები მრავალ ევროპულ ქვეყანაში გაიმართა: ესტონეთი, პოლონეთი, ფინეთი, ავსტრია, გერმანია, რუმინეთი, რუსეთი, უკრაინა, ლიტვა, უნგრეთი და ბელარუსი.

ლატვიის უნივერსიტეტი
რიგა, რაინის ბულვარი 19
LV 1586, ლატვია
ელ-ფოსტა : ad@lu.lv
http://www.lu.lv

ლატვიის უნივერსიტეტის
აკადემიური ბიბლიოთეკა
რიგა, რუპნიეციბას ქუჩა 10
LV 1235, ლატვია
ელ-ფოსტა: acadlib@lib.acadlib.lv
http://www.acadlib.lv

ლატვიელები/ *Latvians*

რიგა, შუა ზაფხულის ღამის ფესტივალი ზუნდში. 1793/ *Riga. Midsummer night festival at Zunds. 1793*

Design: Aivars Plotka